1938 ий
27
СЕНТЯБРЬ
№ 86 (470)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

УВЕРТАРЫМАШ

15 сентябрьыште ВЛКСМ ЦК-н VI черетан пленумжо шке пашажым пытарен.

ВЛКСМ ЦК пленум колыштын да обсудитлен:

1. „Комсомолыш угыч пурыш-шамыч дене пашам ыштыме нерген"—Пикина, В. Ф. йолташын докладшым.

2. „Ялыште комсомолын пашажым саемдыме нерген"—Косарев, А. В. йолташын докладшым.

3. „Комсомольский билет-шамычым вашталтыме нерген"—Богачев, С. Я. йолташын докладшым.

Обсуждатлыме вопрос-шамыч дене пленум соответствующий решений-шамычым приниматлен. Решений-шамыч публиковатлалтыт.

Пленум 1938 ий мучаште кызыт улшо комсомольский документ-шамычым 1938 ийсе образцан ВЛКСМ членын билетше дене вашталтымаш пашам тӱҥалаш пунчалын.

Вашталтыш ямдылалтме нерген ВЛКСМ ЦК-н письмаже ден вашталтымын порядкыже нерген инструкцийым, ВЛКСМ ЦК пленум дене одобритлыме, чыла комсомольский организаций-шамычлан колталтыт.

ВЛКСМ ЦК.

КОМСОМОЛЫШ УГЫЧ ПУРЫШО-ШАМЫЧ ДЕНЕ ПАШАМ ЫШТЫМАН

Ленинский комсомол большевистский партий вуйлатыме почеш фашизмлан тарлалтше троцкистско-бухаринский, буржуазно-националистический бандит кашакым, шпион, диверсант-шамычым разоблачитлен пытарымаште путырак кугу пашам ыштен. Тушман кашакын кодшыштым йӧршеш разоблачитлыме да нунын последствийыштым пытарыме пашаште комсомол ончыкыжымат активне кучедалаш тӱҥалеш. Тиде кучедалмашеш комсомолец-шамычын мобилизационный готовностьышт да политический бдительностьышт кушкыныт. Тидын дене пырля ВЛКСМ-ын радамже кушкын, виянгын. Мемнан Марийский республикыште гына 1938 ий август тылзе мартен 9.562 комсомолец-шамыч ешаралтыныт.

Комсомолыш угыч пурышо-шамыч коклаште пашам сайын ыштымаш—ВЛКСМ организаций-шамычын ик кӱлешан тӱҥ паша лийын шога. Вет шукерте огыл комсомолыш пурышо молодежь але комсомол илышым ситышын огеш пале. Тудлан эн ондак комсомольский программе ден уставым умландарыман, комсомольский порученийым пуэн, тудым внутрисоюзный пашан активный илышыжке шупшын шогаш кӱлеш.

Туге гынат, посна организаций-шамыч тидым ситышын огыт акле. Нунылан нимогай порученийымат огыт пу, нунын пашашт да илышышт нергенат огыт интересоватле. Параньга районышто угыч пурышо комсомолец-шамыч кокла гыч 45 процентшылан нимогай комсомольский поручений пумо огыл. Йошкар-Ола райкомол угыч пурышо ВЛКСМ член-шамыч дене могай паша ышталтмым шкат ок пале. Тыште шукерте огыл эртыше райкомолын пленумжо угыч пурышо комсомолец-шамыч коклаште пашам виянгдаш требытлен ыле, но райкомол шке пленумжын решенийжым пеш начар шукта. Морко район „Чолга шӱдыр" колхозысо первичный организацийыште (секретарь Александров) ВЛКСМ-ыш угыч пурышо 5 ең уло, но иктыштланат комсомольский порученийым пумо огыл. Тиде районыштак „13 лет Октября" колхоз пеленсе организацийыште угыч пурышо комсомолец дене пашам огыт ыште. Тыгай фактым моло вереат ятыр ончыкташ лиеш.

Шуктерте огыл эртыше ВЛКСМ ЦК-н VI пленумжо комсомолыш угыч пурышо-шамычым комсомольский илышыште активне участвоватлаш, нуным тӱрлӧ добровольный организаций-шамычын общественно-политический пашашкышт эреак шупшын шогаш ВЛКСМ комитет-шамычым обязатлен. Тидын дене пырляк нуным чарныде политический воспитатлышаш верч пенгыдын тыршыман. Комсомолыш угыч пуртымо-шамыч коклаште паша ыштыме нерген ВЛКСМ ЦК VI пленумын пунчалжым тайныдде илышыш пурташ пӱтынь ВЛКСМ организаций-шамыч обязан улыт.

Иностранный телеграмме-шамыч

Чехословацкий правительстве отставкыш лектын

Чехословацкий правительстве отставкыш лектын. Министр-шамыч у кабинетым составитлаш чехословацкий армийын генеральный инспекторжо генерал Сыровылан пумо.

Чехословацкий правительствын у составше

У чехословацкий правительствым формироватлыме. Премьер министр генерал Сыровы ик жапыштак военный министр лиеш, Камил Крофта—иностранный паша министр, Ян Черны—внутрений паша министр, генерал Носал—общественный паша министр да моло.

Правительствын составыштыже—чешский социалист-шамыч партийын кум членже, кок национал демократ, аграрный партийын ик членже, ик социал-демократ, куд беспартийный да моло.

Чемберленын Гитлер дене угыч вашлиймашыже

23 сентябрьыште Гобесбергыште (Германий) английский премьер-министр Чемберленын Гитлер дене у вашлиймашыже лийын.

Лондон гыч увертарыме почеш, тиде вашлиймаш результатдыме лийын. Гитлер Чехословакий ӱмбак нападатлаш огыллан нимогай гарантийым пуэн огыл.

Прагасе английский ден французский посланник-шамыч Чехословацкий республик ӱмбак нападений кеч могай жапыштат ышталт кертеш манын чехословацкий правительствым шижтареныт.

Гитлер Чемберленлан меморандумым пуэн. Тушто 1 октябрь деч вара тунамак Судетский областьын 70 процентше утла немец-шамыч илыман чыла районлажым германский войска ден заниматлаш шонымыжо верген увертара.

Ӱдрамаш-шамычлан 500 „трудовой повинность лагерь"

Берлин, 25 сентябрь. „Берлинер берзен цейтунг" газетын увертарымыже почеш, Гитлер Германийыште ӱдрамаш-шамычлан 500 „трудовой повинность лагерым" ешарен организоватлаш распоряженийым пуэн.

Чехословакийыште всеобщий мобилизаций

Калыкын патриотический нӧлталтмашыже

23 сентябрьыште Чехословацкий республик президент Бенеш всеобщий мобилизаций нерген приказым луктын. Армий радамыш 40 ияш марте ийготан чыла военнообязанныйым призыватлыме. Тугак имным да чыла тӱрлӧ транспортым мобилизоватлымаш увертаралтын. Бенеш чехословацкий калыклан возваннийым луктын.

Президентын обращенийжым да всеобщий мобилизаций нерген приказым чехословацкий калык пеш кугу энтузиазм дене вашлийын. Приказ лекмек 30—40 минут гыч автомобиль дене, мотоцикл дене да йолын ең-шамыч вокзал дек назначений верыш каяшлан шукын погыненыт. Армийыш кайше шамычым калык пеш чот куанен саламлат.

Военный специалист-шамычын аклымышт почеш, всеобщий мобилизаций пеш чаплын эртен. Чехийыште, Словакийыште, Закарпатский Украинаште да Судетский областьыште военнообязанный-шамычын толмышт шӱдӧ процентан гаяк. Чумыр республик мучко мобилизацийым назначатлыме срок деч 2 шагат ончыч пытарыме. Мобилизационный аппарат пашам четко, кӱрылтде ыштен. Сборный пунктыш толшо-шамыч 30 минутышто регистрироватлалтыныт, частьыш определятлалтыныт, обмундированийым налыныт да ончыктымо верыш каяшлан грузовикыш шинчыныт. Мобилизацийым увертарымек 40 минут гыч пражский вокзалла гыч мобилизованный-шамыч эшелонан поезд-шамыч кажне 5—6 минут гыч каеныт. Поезд-шамыч границе велыш ужатыше-шамычын куанен, куатлын сово кырымышт дене, национальный гимным мурымо дене каеныт.

ВЛКСМ-ын 20-шо идалыкше вашеш

ПОЧЕТ ОНА

Социалистический соревнований ойла пашам икте начар ышта, весе сайын, кумышо сайынрак ышта, — сайын ыштыше-шамычым поктен шу да общий под'емым добитле.

СТАЛИН.

ВЛКСМ ОБКОМ УТВЕРДИТЛЕН

ВУСЫГИНА МАРИЯ—ВЛКСМ Параньга райком выдвигатлен. Параньга МТС-ын стахановка-трактористкаже. Тудо ик сезоныштo „ХТЗ" трактор дене 805 гам куралын, 720 кг. горючийым аныклен. Всесоюзный ял озанлык выставкылан кандидат.

КАСЬЯНОВА АНАСТАСИЯ—ВЛКСМ Параньга райком выдвигатлен. Параньга МТС-ын сай производственница-трактористкаже. Ик сезоныштo 631,8 гам куралын, 1000 кгр. горючийым аныклен.

МУКМИНОВА МАМДУХА—ВЛКСМ Параньга райком выдвигатлен. Марий АССР Верховный Совет депутат, Параньга МТС-ын стахановка-трактористкаже. Нормым 160-170 процентлан темен толеш. Общественный пашам активне ышта.

166

Комсомолыш угыч пурышо-шамыч дене пашам ыштыме нерген

ВЛКСМ ЦК VI ПЛЕНУМЫН ПУНЧАЛЖЕ

Ленин-Сталин партийын вуйлатымыже почеш комсомолын организацийже-шамыч шке радамыштым калык тушман-шамыч—троцкистско-бухаринский, буржуазно - националистический вредитель, шпион да диверсант-шамыч деч эрыктымаште икмыняр пашам ыштеныт.

Руководствыш большевистский партийлан да тудын Сталинский Центральный Комитетшылан мучашдымын преданне шуко тӱжем у активым выдвигатлыме.

ВЛКСМ-ын радамже шукылан пеҥгыдемын, комсомолын боеспособностьшо кушкын.

Комсомолышто калык тушман-шамычым шалатыме дене да нунын вредительский последствийыштым пытарыме пашам шарыме дене, комсомольский организаций-шамычын молодежь коклаште политический пашам саемдыме дене да комсомол радамыш передовой молодежым пуртымо паша саемме дене —ВЛКСМ-ын радамже шукылан кушкын.

1938 ийын пел ийыштыже ВЛКСМ шке радамышкыже ончыл советский молодежь гыч иктат пелэ миллион еҥ мартен пуртен, 15 тӱжем утла у первичный комсомольский организаций-шамычым создатлыме.

ВЛКСМ-ын тиде кушмашыже чыла комсомольский организаций ӱмбак, пӱтынь актив ӱмбак угыч пуртымо-шамычым комсомолеш пеҥгыдемдаш, нуным комсомольский организацийын активный пашашкыже ушараш, нуным общественно-политический пашаш шупшаш, нунылан большевистский организованность ден дисциплиным пуаш важнейший политически задаче качественым пышта.

Комсомольский организаций-шамыч ӱмбак угыч пуртымокомсомолец-шамычым Ленин-Сталин партий пашалан, советский калыклан да советский стройлан мучашдымын шумеш преданне духеш, нунын идейно-политический вооруженностьыштым нӧлтышаш верч, нунын революционный шуарлтмаш ден бдительностьышт верч, пурышо-шамычлан ВЛКСМ программе ден устав почеш обязанность пыштымым умландарышаш верч, комсомолыш угыч пуртымо - шамычым социалистический родинын подлине патриотшо-шамыч да советский молодежын вожакше-шамыч семын воспитатлымаште кугу ответственностьым пыштатлеш.

Комсомолыш угыч пурышо шуко йолташ-шамыч комсомольский организаций пашашке активне ушненыт, ВЛКСМ первичный организаций-шамычын политический ден общественный пашаште участвоватлат, политшколлаште, кружоклаште да курслаште шке политический ден общеобразовательный кӱкшытыштым нӧлтат, комсомольский организаций-шамычын тӱрлӧ поручений ден заданийыштым сай шуктен шогат.

Тидын дене пырля ВЛКСМ ЦК пленум поснак Сталинградский, Воронежский, Крымский, Красноярский, Ивановский, обкомышт, Таджикистан ден Туркменистан комсомол ЦК-н руководящий комитетышт-шамыч комсомолыш угыч пуртымо-шамыч дене пашам ситыдымын ыштат, нуным организационно огыт авалте, угыч ыштыме комсомольский организаций-шамычлан утларакше нунын комсомолец-шамыч ден молодежым политически воспитатлыме пашаште начарын полшат, манын палемда. ВЛКСМ радамыш угыч пуртымо-шамыч дене пашам неудовлетворительне ыштымым шуко комсомольский организаций-шамыч вел гыч ятыр факт-шамыч пеҥгыдемдат. ВЛКСМ-ыш угыч пуртымо-шамычым чылаштымат активный общественный политический пашаш шупшмо олмеш южо комсомольский руководитель - шамыч нимо дене оправдатлыме лӱдмаш дене: угыч пуртымо-шамыч поручениым шуктен огыт керт, вет нунын комсомольский стаж, але политподготовко уке, манын комсомольский организацийын активный пашашкыже, профсоюзный, советский, хозяйственный, оборонный, физкультурный да тулеч моло пашашкат начар шупшыт, нуным комитет-шамыч составыш, комсорглан але вес пашашке огыт выдвигатле, тиде ВЛКСМ радамыш угыч пурышо-шамычым воспитатлыме пашалан кугу зияным конда гынат, нунылан корным огыт пу.

Тбилиси оласе паравозовагоноремонтный заводышто комсомолыш 259 еҥ угыч пуртымо кокла гыч организацийысе активный пашаш иктат шупшылалтын огыл манаш лиеш, нунын дене иктат беседоватлен, нунын илышышт дене интересоватлен огыл. Сборочный цехыште комсомолыш угыч 35 пуртымо шамыч гыч ик йолташат комсомольский организаций деч поручениым налын огыл.

Тыге, мутлан, Сталин йолташ лӱмеш завод комсомольский организаций руководительже-шамыч (Воронеж ола) угыч пурышо-шамычлан „те ыштыза, кузе пашам ыштыш кызытеш тошто комсомолец-шамыч деч тунемза, а вара тландат нагрузкым пуэна“, манын ойлен постулатлат.

Союзный, общественный ден государственный пашаш активне шупшмо олмеш, ятыр комитет-шамыч шукыжо комсомолец-шамычын йодмышт ден способностьыштлан отвечатлыдыме „нагрузко“ манмым шонен луктыт да даже нунын участвоватлымышт деч поснавозен шындат, тидын дене комсомолышто нунын деятельностьыштым ограничиватлат.

Ятыр первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьышт поручениййым кузе шуктымо нерген угыч пуртымо-шамычлан чӱчкыдынак огыт умландаре, нунылан кӱлеш полышым огыт пу, поручитлыме паша шуктымым огыт терге, именно угыч пуртымо комсомолец-шамычын комитет-шамыч да нунын руководительышт могырым моло деч шуко каҥаш ден полышлан нуждатлымыштым мондат.

ВЛКСМ-ыш угыч пуртымо-шамычым организацийын активный илышышкыже шупшдымо результат денак нунын кокла гыч южышт комсомол деч кӱрылтмаш случаят уло.

Южо ВЛКСМ комитет-шамыч у комсомолецым воспитатлыме, нунын кокла гыч кажнылан эн чуткий, эн внимательный да эн заботливый товарищеский подходым ончыктымо олмеш—ВЛКСМ ЦК-н ик гана велэ огыл осудитлыме корнышкат: комсомолец-шамыч дек огульно подходитлымаш да администрированый антикомсомольский практикым кучылтын, угыч пуртымо-шамычлан тӱрлӧ обосноватлыдыме взысканий пыштымаш ден даже нунын кокла гыч посна еҥым ВЛКСМ член гыч лукмашке шогалыт.

Буденный лӱмеш колхоз пелеңсе первичный организацийыште (Омский область) тудын 5 тылзе существоватлымыже мучко основатлыде комсомолыш угыч пуртымо-шамычлан уже вич взысканийым пумо.

Омский область „Сибсельмаш“ заводын 2-шо №-ан механический цехыште комсомолыш угыч пуртымо-шамыч дене нимогай пашам ыштен огытыл. Черетан погынымаште вич тылзе жап членский взносым тӱлен огыл, манын шукерте огыл комсомолыш пуртымо Сажневым ВЛКСМ радам гыч исключатлыме нерген вопросым шындыме ыле. Комсомол комитет чыла тиде жапыште Сажнев йолташым ик ганат ӱжын, тудын дене беседым ыштен огыл, членский взносым молан тӱлыдымыж дене интересоватлен огыл,—тидын олмеш тудым комсомол радам гыч лукмо нерген вопрос шындалын.

Ятыр ВЛКСМ горком ден райком-шамыч первичный комсомольский организаций-шамычым организоватлымек, тидын дене нунын дек шкенышт заботыштым пытарат, вунылан кӱлеш полышым огыт пу, угыч ыштыме организаций-шамыч дене руководитлымаште поснак внимательный подход кӱлмым мондат, угыч ыштыме первичный организацийын секретарьышт-шамыч шкештат комсомолыш шукерте огыл пуреныт да нунын кокла гыч шукышт первичный организацийын пашажым кузе организоватлаш, комсомолец-шамым воспитатлымашым кузе организоватлаш, комсомольский погынымаш ден молодежный погынымашлан кузе ямдылалташ да эртараш, тиде погынымаште могай вопросым обсудитлаш, политкружокын пашажым кузе организоватлаш, членский взнос погымо порядкым, оборонный значок-шамычлан нормым сдатлымашым да молымат ышташ тӱҥалмым огыт учитыватле.

Чыла тиде вопрос дене обком ден райком-шамычын пашаеҥышт угыч организоватлыме первичный организацийын секретарь-шамычым ситыдымын инструктироватлат, а южо райком ден горком-шамыч угыч ыштыме первичный организацийлан живой оперативный полыш пумо олмеш нунын кагаз директив-шамыч поток дене темат.

Смоленский область Краснинский райком кум тылзе жапыште угыч ыштыме „Коммунар“ колхозысо первичный организаций секретарьлан 52 директивым колтен. Тиде первичный организаций райком деч улыжат кок километр ӧрдыштӧ гына.

* * *

Комсомольский организаций - шамыч молодежым ВЛКСМ радамыш принимайтымеке, тудлан большевизмым овладетлаш ситышын огыт полшо, угыч пурышо-шамычлан большевистский партийын историйжым тунемаш начар полшат, политический теме дене беседым йӧршеш ситыдымын организоватлат, царский Российыште пашазе ден кресаньык-шамычын кузе илымыштым, капиталистический эллаште пашазе ден кресаньык-шамычын кузе илымыштым огыт каласкале, социалистический строительствын важнейший вопросшо-шамыч нерген, капиталистический окружений нерген, международный положений нерген мом лудашлан эреак каҥашым пуэн огыт шого, Ленинский комсомолын программыжым да ВЛКСМ членлан ВЛКСМ программе ден уставын пыштыме обязанностьым ситышын огыт умландаре.

Комсомолец - шамычын политический тунеммашыштым организоватлыме годым нунын общеобразовательный ден политический ямдылалтмыштым учитыватлышаш олмеш, комсомолын шуко комитетше-шамыч угыч пурышо-шамычым кружок ден школлашке механический возен шындат, тидын дене политучебылан прямой ущерб велэ лиеш.

Обком, крайком, комсомолын нацреспубликласе ЦК-шамычын руководящий пашаеҥ-шамычышт, райком ден горкомын шуко пашаеҥышт-шамыч район ден первичный организацийлаште лиймышт годым комсомолец-шамычын политический учебыштым саемдымаш дене огыт заниматле, верысе пропагандист-шамычым огыт инструктироватле, пропаганде пашам огыт ыште, комсомолец-шамычын погынымашлаштышт докладым огыт ыште да молодежь дене беседым огыт организоватле.

Шуко верласе комсомольский газет-шамыч комсомольский организаций-шамычым комсомолыш угыч приниматлыме-шамыч дене пашам начар ыштымылан ситышын огыт критиковатле, нунын дене паша ыштыме опытым неудовлетворительне освещатлат да угыч создатлыме комсомольский организаций-шамычын пашашт ончыктымашым огыт организоватле. Газетлаште партий ден правительствын решенийже-шамыч нерген, советский законодательстве да партийын историйже, Сталинский Конституций, международный положений да тулеч моло нергенат пропагандистский статья шамыч шагал пурталтыт. Газет-шамычын страницылаштыт комсомолец-шамычын обязанностьышт, ВЛКСМ устав ден программе начар умландаралтыт.

ВЛКСМ радамыш угыч пурышо-шамычым воспитатлымаште важный значенян лийын шогышо комсомольский погынымашым шуко организаций-шамыч огыт акле. Шуко организацийлаште погынымашлан ямдылалтмаш неудовлетворительне эртаралтеш. Погынымаште могай вопросым шындышаш нерген молодежь дене огыт каҥаше, южгынам комсомолец-шамыч погынымаш нерген тудын почылтмо кечын велэ пален налыт. Погынымашын ончылно пашаже чӱчкыдын кӱшыл комитет-шамычын рекомендоватлыме, тыгак дисциплине, комсомолыш приниматлыме да политучебыш кошмо вопрос-шамыч дене гына организоватлалтеш.

Текущий политикын важнейший вопросшо-шамыч, партий ден правительствын решенийышт, образований, быт да молодежын культурный каҥашыжым организоватлыме вопрос - шамыч, оборонный, физкультурный, антирелигиозный пашам виҥдыме, комсомолец-шамычын производствышто пашам ыштымышт да молодежым волноватлыше моло вопрос-шамычат

Мучаш 3-шо могырышто.

Комсомолыш угыч пурышо-шамыч дене пашам ыштыме нерген

ВЛКСМ ЦК VI ПЛЕНУМЫН ПУНЧАЛЖЕ

(МУЧАШ)

комсомольский погынымашлаште ситышын огыт обсуждатлалт.

Тидым ончен, ВЛКСМ ЦК пленум пунчалеш:

1. Чыла угыч приниматлыме-шамычым комсомолеш пеҥгыдемдымашым, нуным организацийын активный пашашкыже шупшмашым, нуным активный общественно-политический пашаш ушымашым—тӱрлӧ советский, профсоюзный пашаш, Осоавиахимын организацийлаштыже, добровольный спортивный обществылаште, общежитийлаште, йошкар пусаклаште, лудмо пӧртлаште пашам ыштымашым пӱтынь комсомольский организаций-шамыч ончылан важнейший политический задачылан шотлен шындаш.

Угыч приниматлыме комсомолец-шамычлан организаций деч поручанийым пудымо, угыч приниматлыме-шамычым руководящий комсомольский да моло общественно-политический пашаш выдвигатлымашым кучышо ВЛКСМ-ын руководящий пашаеҥже-шамычын йоҥылыш поведенийыштым вожгычак осудитлаш.

Комсомолыш угыч пурышо-шамычым общественно-политический пашан тӱрлӧ видышкыже ушымо годым кажне комсомолец деке индивидуальне ончымашым обеспечитлаш кӱлеш, ты годым тудын способностьшым, шинчымаш ден наклонностьшым ушыш налман; комитет-шамыч комсомолецлан поручатлыме заданий шуктымаште жапыштыже терган да полшаш обязан улыт.

Большевистский партийын историйжым тунеммаш кажне комсомолецын важнейший задачыжлан шотлалтеш. Комсомолыш угыч приниматлыме-шамычлан нунын общеобразовательный да политически ямдылалтмышт дене келшышын политический учебым организоватлаш ВЛКСМ комитет-шамычым обязатлаш. Тидлан нунылан ВКП(б) историйын Краткий курсшым тунемме кружок-шамычым организоватлыман.

Обком, крайком, комсомолын нацреспубликласе ЦК-ым, ВЛКСМ горком ден райком-шамычым ик тылзе срокышто комитет заседанийлаште угыч создатлыме кружок-шамычлан пропагандист-шамычым подбиратлаш да утвердитлаш обязатлаш.

Угыч создатлыме политкружок ден ВКП(б) историйын Краткий курсшым тунемме кружок-шамычым пропагандист-шамыч дене ситышын обеспечитлышаш цель дене ямдылалт шушо комсомолец-шамыч кокла гыч производство гыч кӱрылтде тунемме комсомолын горкомжо да райкомжо-шамыч пелен пропагандист-шамыч курсым организоватлаш обком, крайком, комсомолын нацреспубликласе ЦК-шамычым обязатлаш.

2. Комсомолыш угыч приниматлыме-шамычым партий ден правительствын решенийышт дене, текущий политикын важнейший вопросшо-шамыч дене, международный положенийын вопросшо-шамыч дене эреак палдарен шогаш, тидлан лекций, доклад, беседе-шамычым да тулеч молымат организоватлыман.

Обком, крайком, комсомолын нацреспубликласе ЦК да райком-шамычым комсомолец-шамыч ден молодежын погынымашыштым доклад да лекций-шамыч дене эреак обслуживатлен шогашлан квалифицированный лектор-шамыч группым подобратлаш обязатлаш.

Руководящий комсомольский пашаеҥ-шамыч районный да первичный организаций-шамычыш лекмышт годым, комитетын заданийжым шуктымо дене пырля комсомолец-шамычын да молодежын погынымашыштышт важнейший политический вопрос дене докладым ыштышаш да тӱрлӧ беседым эртарышаш улыт.

3. Комсомольский погынымаш-шамычын содержанийыштым да нунылан ямдылалтмашым саемдаш комсомолын комитетше-шамычым обязатлаш, тушто текущий политикын важнейший вопросшо-шамычым, партий ден правительствын решенийыштым, образований, быт вопрос-шамычым, молодежын культурный канымашыжым, оборонный, физкультурный да антирелигиозный паша организоватлымашым, комсомолец-шамычын производствышто паша ыштымыштым, тыгакак руководящий комсомольский активын шке пашаже нерген отчет обсуждатлымашым обеспечитлаш.

4. Обком, крайком да комсомолын нацреспубликласе ЦК-шамычым угыч создатлыме первичный комсомольский организаций-шамыч дене да руководствыш угыч толшо актив дене: секретарь, комитет член, комсорг да группорг-шамыч дене вуйлатыме пашам вож гычак веселдаш обязатлаш.

Обком, крайком, КСМ нацреспубликласе ЦК шамычын, ВЛКСМ горком ден райком-шамычын руководящий комсомольский пашаеҥ-шамычыштым первичный комсомольский организацийлаште чӱчкыдын да кужун лияш обязатлаш, угыч создатлыме организацийлаште секретарь-шамычын совещанийыштым тыгай вопрос-шамыч дене: комсомольский погынымаш-шамычым кузе эртараш, политкружокын, средний образований школын пашаштым кузе организоватлаш, решенийым, погынымашын протоколжым кузе составитлаш, членский взносым кузе погаш да моло паша денат инструктивный совещанийым регулярне погыман.

5. Комсомолын горком-шамычше внутрисоюзный, воспитательный пашан вопросшо-шамыч дене группорг-шамычлан кече еда полышым да важнейший политический событий-шамыч дене инструктажым пушаш улыт. Тидлан группорг гоч комсомолец-шамыч дене кыл кучымашым да нуным организацийын активный пашашкыже ушымашым обеспечиватлыман.

ВЛКСМ организаций-шамыч комсомольский группо шамычын паша содержанийыштым решительне весемдышаш улыт. Комсомольский группо ден группорг-шамыч мемнан элыште лийше важнейший политический событий-шамычлан писын откликатлалтшаш улыт, партий ден правительствын решенийыштым лончылаш, политический ден художественный литературым, газетлаште да журналлаште комсомолец-шамычын вопросыштлан отвечатлыше статья-шамычым лудаш эреак погыныман. Комсомольский группо ден группорг-шамыч комсомолец-шамычлан тунеммаште, бытыште, канымаште, производствысо пашаште, важный специальностьым овладеватлымаште полшышаш улыт.

6. Южо ВЛКСМ комитетлаште кажне угыч пуртымо-шамычым серьезно, келгын воспитатлымаш пашам ыштышаш олмеш, южо руководящий пашаеҥ-шамыч пашам формальне, ӱмбач гына ончымашыш да администриротатлымашыш шуктат, комсомолец-шамычлан нимогай оснований деч посна тӱрлӧ взысканийым пуат, адак даже южгынам нуным ВЛКСМ радам гыч луктыт—тыгай недопустимый практикым осудитлаш да ликвидироватлаш.

7. Комсомолыш угыч пурышо-шамычлан членский билет-шамыч пумашым кучымо шуко случайым недопустимыйлан шотлен, райком секретарь-шамычым чыла угыч приниматлыме-шамычлан комсомольский документ-шамычым 15 октябрь мартен пуэн шукташ обязатлаш, а ончыкыжым ВЛКСМ-ыш угыч приниматлыме-шамычлан членский билет-шамыч кок арня жап деч вараш кодде пуалтышт, манын установитлаш.

Йошкар Армийыш налалтше-шамыч лӱяш тунемыт. (Йошкар-Ола призывной пункт).

КОК ОРГАНИЗАЦИИ—КОК ТӰС

Кукнур кыдалаш школ пелене комсомольский комитет да тудын секретарьже Конаков йолташ (Шернур район) пашам образцово шынденыт, комсомольский комитет несоюзный молодежь коклаште пашам сайын ышта. Садлан комсомольский комитет эре кушкеш. Пионер вожатый-шамычын пашаштым эреак контролироватлен шога, нунын деч комсомольский погынымашыште отчетым колыштеш да паша ышташышт указаний пуалтеш.

Комсомольский погынымаш регулярне критик да самокритик дене эрта. Комитетлан паша ышташыже ВКП(б) членыш кандидат Яндулов йолташ полшен шога.

Комсомольский озанлыкым порядкыш кондымо. Протокол-шамыч аккуратне, яндарын возалтыт. Членский взносым комсомолец-шамыч аккуратне тӱлат.

У тунемме ий тӱҥалме годсек кок гана комсомольский погынымаш эртаралтын. Тушто комсомолын задачыже нерген, школышто комсомольский организацийын пашаже нерген кутырымо да ВЛКСМ Обком IV пленумын решенийжым да ВЛКСМ ЦК и комсомольский орган-шамычым сайлыме нерген инструкцийже ден пунчалжым лончылымо.

Политзанятийым туныктышо-шамыч коклаште кок гана, тунемше-шамычлан ик гана эртарыме. Комсомольский организаций отчетно-выборный кампанийлан сай ямдылалтеш.

А Кугу-Шокшемский пелэ кыдалаш школ пелене комсомольский организацийыште вес тӱс. Комсомольский организацийын секретарьже Чемышев йолташ нимогай делам сдатлыде вес школыш каен. Пропагандист Грязин ден Богданов але ик политзанятийымат эртарен огытыл. Райкомол программым колтыдымыж дене политшколын пашажым чарэклен.

Комсомольский орган-шамыч сайлымашым комсомольский ден пионерский организацийын пашажым кӱш нӧлтен вашлийман.

Губин В. М.

ВЛКСМ ГОРКОМ ДЕЧ ПОЛЫШ КӰЛЕШ

МАССР Верховный суд ден прокуратура пелене ВЛКСМ первичный организацийын комитетше ден секретарьже В. А. Николаев йолташ отчетно-выборлан кызыт мартенат ямдылалташ тӱҥалын огыл. Политзанятийым пыкшеракын гына эртарышт. ВЛКСМ горком первичный организаций-шамычым начар вуйлатен шога. Кӱшнӧ ончыктымо организацийышке горкомол гыч тений ик еҥат миен огыл, комсомолец-шамыч кузе илат, мом ыштат,—огыт шинче.

Теве организацийыште комсомолец-шамыч коклаште оборонный пашамат пеш начар шындыме. Культурно-массовый мероприятий ок эртаралт, Осоавиахим ден РОКК организаций-шамыч пашам йӧршеш огыт ыште.

Комсомол комитетын ожнысо членышт поручанийым огыт шукто. Комитет член Васильева йолташлан май тылзыштак Красный крест организацийым организоватлаш кӱштымӧ ыле. Но Васильева тиде поручанийым кызытат шуктен огыл.

Кӱшнӧ ончыктымо чыла ситыдымаш-шамычым кывытак пытараш кӱлеш. Кажне первичный комсомольский организацийлан шке комсомолецше-шамыч коклаште у учебник почеш ВКП(б) историйм тунеммашым сайын организоватлаш, комсомол озанлыкыште большевистский порядкым шындыман. Молодежын эн сай еҥыштым комсомол радамыш пурташ да сай комсомолец-шамычым партийыш пурташ ямдылыман.

Ласточкин.

Йошкар-Ола призывной пунктышто. Снимкыште: (шола гыч пурлашке) Йошкар Армийыш налалтше Титов, Липатников, Борин, Никонов йолташмыт.

Родиным аралаш почетный честь

Комсомолец Брагин А. Хлебниково МТС пелеңсе первичный комсомольский организацийын (Марий-Турек район) ик сай активный членже.

Брагин йолташ СССР Верховный Советыш сайлыме годым участковый избирательный комиссий секретарьлан ыштен, РСФСР ден Марий АССР Верховный Советлаш сайлыме годым Хлебниковский окружной избирательный комиссий секретарьлан пашам ыштен. Самырык комсомолец Брагин йолташ калыкын доверийжым честь дене шуктен толъо.

Баргин йолташ призывлан чот ямдылалтын. Тудо ПВХО, ГСО значок-шамычлан нормым сдатлен. 13 сентябрьыште Шернур призывной комиссий Брагин йолташым Йошкар Армийлан йӧршылан шотлен да НКВД частьыш налаш палемден. Тидлан тудо пеш чот куанен.—Мый шкенан социалистический родинам тушман-шамыч деч аралаш уло вием пуэм да Ленинско - Сталинский комсомолын чапшым нигунамат ом волто,—манеш тудо.

М. Фавстов.

ЮБИЛЕЙЛАН ЯМДЫЛАЛТЫТ

Кужмарий пелэ кыдалаш школышто (Роҥго район) 3 еҥ дене первичный ВЛКСМ организацийым организоватлыме. Комсомольский организаций ВЛКСМ-ын славный юбилейжым чапле подарке дене вашлиеш. Тудо юбилейлан 30 тунемшым комсомол радамыш пурташ ямдыла.

Загайнов В.

ОБЯЗАТЕЛЬСТВЫМ НАЛЫНЫТ

Тошто - Тор'ял кыдалаш школ пелеңсе комсомольский организацийыште (У-Тор'ял район) шукерте огыл погынымаш эртыш. Погынымаште комсомолец-шамыч Ленинско - Сталинский комсомолын юбилейжылан ямдылалтме нерген кутырышт.

Комсомолец - шамыч ВЛКСМ-ын юбилейже марте Тошто Тор'ял ял совет кӧргысӧ чыла колхозлаште первичный комсомольский организацийым организоватлаш обязательствым налыныт. Тыгак нуно посна шке умбакышт обязательствым нальыч.

В. Максим.

Шкеныштын пунчалыштым илышыш огыт пурто

„Шанче" колхоз пелеңсе первичный комсомольский организацийысе комсомолец-шамыч (Морко район) ВЛКСМ Обком IV пленумын пунчалжым лончылымек, политзанятийым тылзылан кум гана эртараш, несоюзный молодежь дене пашам ышташ, пырдыж газетым лукташ, газетым лудын шогаш погынымаште пунчалым луктыныт ыле.

Но погынымаште лукмо пунчал илышыш ок пурталт. Але мартен политзанятий ик ганат эртаралтын огыл, молодежь коклаште воспитательный паша ок ышталт. Пырдыж газет редактор Петров пашажым кудалтен.

Погынымаште лукмо пунчалым комсомолец-шамычлан честь дене шукташ кучедалман.

Л. Морозов.

Лига Нацийын пленумжо

12 сентябрьыште Женева олаш (Швейцарий) Лига Нацийын 19-ше пленумжо почылтын. Пленумышто 48 государствын делегацийже участвоватла.

СССР гыч тыгай составан делегаций миен: Литвинов, Майский да Суриц йолташ-шамыч, адак делегатын заместительже - шамыч Мерекалов ден Колонтай йолташ-шамыч.

Пленумын вице-председательже-шамыч коклашке СССР ден Литвинов йолташ сайлалтын.

19 сентябрьыште эрдене Лига Наций генеральный секретарьын отчетшо почеш общий дискуссийыште первояк Кано (Колумбий) выступатлен.

Туддеч вара испанский иностранный паша министр Альварес дель Вайо выступатлен.

21 сентябрьыште эрдене Лига Наций пленумышто СССР Иностранный паша Калык Комиссар М. М. Литвинов йолташ кугу речь дене выступатлен.

Тудо тыге заявитлен:

...Женевыш лектын толмо деч икмыняр кече ончыч французский правительстве Чехословакий ӱмбак нападатлымаш случай годым СССР-ын позицийже нерген первой гана йодын ыле. Тунам советский правительствын лӱмжӧ дене йӧршеш раш да кок семын умылаш лийдыме вашмут пуалтын, а лачшым: СССР пакт почеш налме шке обязательствыжым шукташ шона да Франций дене пырля Чехословакийлан чыла доступный корно дене полышым пуа... Тидын дене пырля ме вооруженный конфликтым кораҥдашлан чыла мерым ышташ темлен улна да тидлан лийын коллективный демаршым ышташлан европейский державе - шамычын да моло заинтересованный государстве-шамычын совещанийыштым тунамак погаш темлен улна. Шке обязательствыже-шамычлан ӱшанле Франций Чехословакийлан содор да действенный полышым пуа гын, ваш-ваш полшымо нерген пакт дене келшышын советский правительстве тыгай полышымак пуаш ямде мо маньн советский правительстве деч ончылгече чехословацкий правительствын первой йодмыжлан Советский правительстве йӧршеш раш да положительный вашмутым пуэн. Мемнан предложенийлан ходым пумо огыл гын, мемнан титак огыл. Мый ӱшанем,—манеш Литвинов йолташ,—тиде предложений-шамыч Чехословакийын интересше шотыштат, тугак пӱтынь Европын да всеобщий мирын интересше шотыштат вучымо результатым пуэн кертыт ыле. Туге гынат, вес мер-шамыч приниматлыме дене, тидыже ондак але варарак кызыт йӧршеш шонен шукташ лийдыме катастрофический последствийым кондышо тыгай капитуляцийыш конден да кондыде кертын огыл.

Соцсоревнованийым кумдан шарыме

Нартас ял озанлык техникумышто (Марий-Турек район) студент-шамыч коклаште социалистический соревнованийым кумдан шарыме. Курс ден курс, тугак студент-шамыч поснa-посна соцсоревнований договорым ыштышт. Договорышто отличне да сайын гына тунемаш, общественне пашаште активне участвоватлаш обязательствым налыныт.

С. Ивуш.

ХАСАН ЕР ВОКТЕНСЕ ГЕРОИЧЕСКИ КРЕДАЛМАШ ЭПИЗОД

ПЕРВЫЙ БОЙ

БЕЛОГЛАЗОВ
Эскадрилийын штурманже старший лейтенант

Противникын войскаже ден сооружениймым да шупшыктымо корным бомбардироватлаш приказым налмек, мемнан самолет группо боевой маршрут дене чоҥештен каеныт.

Зенитный артиллерийын пудештме шыкш коклаште улмына годым, мемнан чылананат ик шонымаш ыле,—целым кычал муаш, тушманым пытараш, командованийын, великий вождь Сталин йолташын да чыла советский калыкын заданийжым шукташ...

Теве ӱлнӧ кӱртньӧ корно шуйналт кия. Вуй пашам писын ышта, целым мландыштак тунемын налме.

Шинча кычалеш — пурлаштыла энер лук лийшаш... Теве тудо... Ынде 2 километрыш шолашкыла ончо... А теве и остров, пурлаштыла кугу военный снаряжений-шамыч, ончылно—раз'езд. Тыгыде ориентир-шамычым ужаш огеш лий: кӱкшыт кугу.

Самолет писын ӱлык вола, тудо кӱкшыт почеш маневрым ышта. Штурман-группо командир комсомолец Рудаковын пеҥгыде кидыштыже. Японский зенитный артиллерий эше вияҥ лӱлдеш. Пурла гыч, шола гыч да ончылно звена коклаште снаряд-шамыч пудештальт.

Теве тудо! Цельна прицелым верештын, кустовой черта дене нушкеш. „Прямо"—командоватлем... Пикироватлымаш гыч самолет лектын вик тура кая. Цельна прицелын пузырекышкыжо „пурен". Парня кнопкым темдалеш, бомбо-шамыч икте почеш весе ӱлыкӧ каяш тӱҥалыч. Мемнан бомбо почешак йолташна-шамычат керылт пурышо самурай-шамычлан самолет гыч „йокмам" шават.

Бомбо да цель почеш шинча писын шеклана. Теве чыла могырыш кӱртньӧ корно полотна-шамыч шырпешталт чоҥештат, военный сооружений-шамыч шаланат.

Ӱлнӧ тушман - шамычын кутко семын тарванылмышт чарнен.

Шӱм куанен кыра. Заданийым отличне шуктымо. Иктаж кушто противникын истребительже уке мо, манын ме йыр ончыштына. Мемнан бомбардировщикшамычна шучко тушман ваштареш бойыш шогалаш ямде улыт.

Но самурай-шамыч мут дене гына отважный улыт. Бойым приниматлыде, нуно ӧрдыштӧ пӧрдыныт. Ончыма гыч пале, нуно зенитный артиллерийын волтен шумо жертвыжым гына вучен коштыныт. Но нунын шонымашышт арам лийын. Японский зенитчик-шамыч ик советский самолетымат волтен шуэн кертын огытыл.

А теве и мемнан аэродром...

Самолетым ончен лекмек, летчик - шамыч кужокышн погынат. Кажныже шкенжын ужмыжо да переживатлымыже нерген лийшы йолташыштлан каласынешт. Воштылмаш, мыскара, весела шӱргӧ-пылыш —чыла тиде эн пиалан мемнан илышын куан минутышым да южышто мемнам сеҥаш лийдымым ончыкта. Теве нуно, мемнан родинан патриотшо-шамыч: Напалков, Опильков, Власов, Жирновой, Садовой, Игнатьев, Джепаридзе, Волосатов, Поляков, Савченко, Лепилкин, Левашов, Петренко, Чаилахов да молат, —чыланат коммунист, комсомолец улыт.

„Тревога" газет гыч, 28 август 1938 ий, 199 №.

„Учитель" физкультурный командым почыч

Шукерте огыл, Морко педучилищыште физкультурный общестым почмо нерген погынымаш эртаралте. Тиде погынымаште „Учитель" физкультурный обществын уставшым лончылымо да обсуждатлыме.

Тиде обществыште футбольный, волейбольный, легкоатлетический да моло секций-шамычат лийыт. Тушко чылаже 45 тунемше возалтын. Вуйлатышылан Аркатов йолташым сайлыме.

А. К.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 70 телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—780. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.